

Évközi 26. vasárnap

1Tim 6,11-16

Törekedj életszentségre!

¹¹Te azonban, Isten embere, menekülj ezektől! Törekedjél inkább igazságos lelkületre, életszentségre, hitre, szeretetre, türelemre és szélességre. ¹²Vívd meg a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál hivatást, s erre tetted le számos tanú előtt az igaz hitvallást. ¹³Felszólítalak az Isten nevében, aki mindeneket életet, és Krisztus Jézus nevében, aki Poncius Pilátus előtt tanúságot tett az igazság mellett, ¹⁴teljesítsd megbízatásodat büntetlenül és feddhetetlenül Urunk, Jézus Krisztus eljöveteleig. ¹⁵Ezt a kellő időben megmutatja a boldog és egyedüli uralkodó, a Királyok Királya és Urak Ura, ¹⁶aki egyedül halhatatlan, aki megközelíthetetlen fényességben lakik, akit senki nem látott, s nem is láthat; övé a dicsőség és az örök hatalom! Amen.

Ez a szakasz egy sor konkrét utasítást és ellentétet leíró szövegrész után található, amelyben a sok általános alany – „valaki”, „némelyek” stb. – ellenére világos, hogy Timóteusnak meggyűlt a baja az alkalmatlan presbiterekkel (5,17), a pénzéhes diakónusokkal, a túlzó böjttel (5,23), a rabszolgák és uraik kapcsolatával (6,1–2), a teológiai csoportok vitáival (6,3–5), a megélhetési teológusokkal (6,5) a pénz- és karrieréhes egyháztagok (6,10) nyugtalanságával. Ezek a vitatémák jelzik, hogy Timóteus már egy intézményeiben kialakult egyházi közösséggel néz szembe. Akadnak szakértők, akik elképzelhetetlennek tartják egy ilyen fejlett egyházi intézményrendszer kialakulását az első században. Ezért tagadják a levél hitelességét, és annak második századi keletkezése mellett érvelnek. Mindezek elfelejtik, hogy Jézus maga is nemcsak próféta prédikátor, csodatevő és karizmatikus tanító volt, hanem – követve a zsidó közösség általános gyakorlatát – kezdettől fogva szervezett baráti közösséget hozott létre.

Pál pedig – aki megtérése előtt a hellenista zsidó diaszpórában a prozeliták zsinagógába szervezésével foglalkozott – nemcsak a vallási agitálásban szerzett nagy gyakorlatot, hanem kitűnő érzéssel rendelkezett a közösségek gyors és átlátható megszervezésében, és ezt a tapasztalatot kamatoztatta Jézus Krisztus missziójában is. Nem hagyott el úgy közösséget, akár egy-két nap után sem, hogy ne jelölte volna ki vezetőit. Tudta, hogy az emberi és vallási közösségeknek természetes velejárói a viták, amelyekben valakinek döntenie kell. Kora zűrzava-

ros közéletéből ismerte a késhegyig menő vitákat, amelyek lényege az ellenség megsemmisítése, nézeteinek neveltségessé tétele – amit egyébként Pál maga is gyakorolt, amikor az erisztika vagy a diatribé retorikai műfaját alkalmazta szóban és írásban. Mégis különbséget tett az elméleti tisztázás és a személyes gyűlölködés vagy az ahhoz vezető vita között – ez utóbbiaktól óvja Timóteust. Van bizonyos vita, amibe nem érdemes belemenni, mert csak az ellentétek kiélezéséhez és nem a megoldáshoz vezet. A vitában sem szabad elveszíteni a szeretet, a türelem és a szelídség szellemét (11b).

A jó harc nem feltétlenül azt jelenti, hogy egy vitát meg kell nyerni (12. v.) – Timóteusnak nem egy csatát, hanem az ellentétek háborúját, a gonosz elleni háborút kell megnyernie. Ez azt kívánja, hogy tudjon felülemelkedni bizonyos kicsinyes szórágásokon, apró ellentéteken. Az ő feladata nem az ellentétek keltése, hanem azok megbékítése és az integrálás.

Pál erre szólítja fel Timóteust ünnepélyes retorikával (14. v.). Ez a feladat hosszan fog tartani: feltehetően jó néhány vitát kell Timóteusnak levezetni és elviselni úgy, hogy ne veszítse el azt a fő szempontot, hogy neki a közösség érdekét kell szolgálnia. Követelményként állítja elé a büntelenséget és a feddhetetlenséget (14). Nyilván nem abszolút értelemben gondolja Timóteust feddhetetlennek, mert az ember nem lehet büntelen. Ez a követelmény inkább a közösségben levő rendbontók, gyengék, pénzéhesek, rabszolgatartók és gazdagok viselkedésével összevetve értendő; a püspöknek ezeken felül kell emelkedni. A modell végül is Jézus Krisztus lesz, minden hatalom birtoklója, a királyok királya, aki megmutatta, mi mindenre képes a bűnös emberét.

Pál – mint a hellén keresztény közösségek legfőbb apostola és mint Timóteus mestere – a levélben nem ad általános utasítást minden későbbi püspök számára, nem az alkalmasság örökérvényű egyházjogi kritériumait akarja a későbbi egyházvezetők elé tárni. Konkrét püspöknek beszél, aki konkrét problémákkal küszködik az első század második felében Efezusban. Gondosan szét kell választanunk Pál utasításából a személyre szólót, a korhoz kötöttet és az általánost, de a legtöbb esetben még azt is csak analógia segítségével alkalmazhatjuk korunkra és a jelenlegi egyházi körülményekre. Persze ennek ellenére, van mit tanulnunk Páltól is és Timóteustól is.